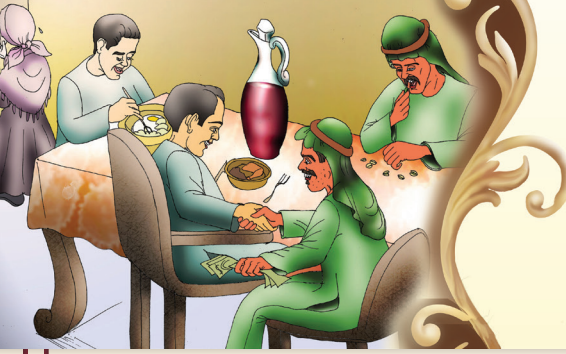

מתיקות השבת

יו"ל ע"י ישיבת 'חיים של תורה - לובלין' פניה"ק ירושלים ת"ו
בראשות הגאון רבי מנחם ברוך יאווע שליט"א
תלמידו של מו"ר פוסק הדור בעל 'שבט הלוי' זצוק"ל

◆ משיחורנו של מורינו ראש הישיבה שליט"א ◆

תפלה עשירה או ענייה

"ויעתר יצחק לה' לנכח אשתו... ויעתר לו ה'". אומר רש"י כל אחד עומד בקרן זוית אחרת והתפלל ומשמע שהיו להם שני סוגי תפלות, שלכן התורה מדגישה שהקב"ה התרצה לקבל את תפלת יצחק ולא את תפלת רבקה. וצריך להבין: א. מדוע יצחק ורבקה עמדו כל אחד בזוית אחרת ולא עמדו באותה זוית. ב. מדוע רבקה התפללה תפלה שונה מתפלתו של יצחק, היה ראוי להם ללמוד מאברהם ושרה שהם עמדו והתפללו יחד, שהרי בהם לא פתגב שר' ענה לאברהם ולא לשרה?

אלא כשיצחק התפלל לה', נאמר: "ויעתר יצחק לה' ויעתר הוא מלשון עשירות (בארימית), והינו שפיון שיצחק היה צדיק בן צדיק, הוא קבל מאברהם דעת פיצד להתפלל ותפלתו היא בגדר "תפלה למושה", שהתפלל לה' תפלה עשירה כתפלת הצדיק והשליח את ית'בו על ה' ובטח בו שיעזר לו ויזכה אותו לעשות את רצונו גם אם ה' יתן לו בן רשע [כמו שאכן ארע לבסוף], שה' יעזר לו להתנהג אתו כראוי ולא לטעות בהנהגה אתו, כגון שאם לא צריך לברך אותו, ה' ישמור אותו שלא לברך אותו.

ואלו תפלת רבקה היתה בגדר "תפלה לעני", שפיון שאביה וכל משפחתה היו רשעים, היא הרגישה כענייה שאין לה מעצמה שום זכות והיא התפללה תפלה של צדקת בת רשע, שאחרי שסבלה מאביה ומאחיה לבן ובתואל הרשעים, בקשה מה' שגנייה יהיו צדיקים בדרך, ולכן פאשר התרצו בנינים בקרבה וראתה וחששה שפנה העומד להגיד יהיה רשע שנמשוך לבתי עבודה זרה, היא

תפלה על המתפלל

ומאידך גיסא, יצחק אבינו החשיב דוקא את תפלתו פ'תפלה לעני', כיון שאין לו זכות מעצמו, שהרי הוא גדל בבית של צדיקים - אברהם ושרה, וזכה שאברהם למדו את דרך ה' וכן שרה אמו גרשה את ישמעאל כדי שיצחק יגדל ביראת שמים וישאר בצדקותו, לכן יצחק הרגיש שעקר צדקותו היא עקב זאת שהוא 'בן צדיק', מה שאין בן רבקה שהיא בת רשע ממשפחה של רשעים, מעלתה גדולה ממונה, ש'במקום שבעלי תשובה עומדים, אין צדיקים גמורים 'כולים לעמוד' (ברכות לד).

וכאשר יצחק התפלל, הוא עמד "לנכח אשתו", היינו שעמד בתפלתו בזוית אחרת של הבית, פי הרגיש שאינו יכול לעמוד במחצתה הגדולה של רבקה ותפלתו היתה מוכנת עליה, שאמר לה: רבוננו של עולם, ראה איזו מעלה גדולה יש ברבקה אשתך, "פי עקרה היא", שהיא עקרה מהקדמות לדעת להתפלל לבנה, שהרי היא באה מבית של רשעים, ובכל זאת היא כף עומדת ומתפללת אליך מכל לב, ואם בן ראוי שתשמע לתפלתה.

תפלה של בעל תשובה

ולפי זה אפשר לפרש מה שכתוב: "ויעתר לו ה'", הינו שר' הקשיב לתפלה של יצחק, ומה היתה התפלה שלו? שר' קבל את התפלה שלה, של רבקה, לזכות בבנים, שהרי 'אינה דומה תפלת צדיק בן צדיק לתפלת צדקת בת רשע' שמי שבא מבית

מתיקות הניסים

== מכתבים למערכת ==

החצלה בזכות העזרה

אל מערכת הגליון המיוחד 'מתיקות השבת', שלום וברכה.

אני כיום מיושבי חי"ל ועל אף רצונותי הכבירים, עדין לא זכיתי להמנות על יושבי ארץ הקדש, אנו משתתפים ואף מרגישים את המצב השורר בארץ הקדש על ידי האנטישמיות הקימת גם במחוזותינו. אמנם קצת הוא זמן של מלחמה, בכל זאת אני שולח מעשה וגם שארע לי בשבוע שעבר, שלכאורה אינו קשור למצב, אך חושבני שבאמת יש לו קשר אמיץ למצב, כי על ידי חוק בכבוד הורים ובכבוד נוסח בעל עם חברו, כפי שהספור הבא מלמד, נזכה לישועה ה'.

ברוך ה' זכיתי למשפחה מרבית, ילדים בלי עין הרע, בני הגדול שמו יעקב, הוא בן ארבע עשרה, מתחילי יש בת ואחריה יש בן בשם שרוליק. מובן מאליו שבבית כזה צריך הרבה עזרה ומפיון שיעקב הוא הבכור, הוא נושא מאד בעל הבית, כמובן שלא על חשבון למוד התורה, כאשר בד בבד אחותו הקטנה ממנו עונרת הרבה, כדרך בנות ישראל המסורות.

למעשה, לא די עזרה שלהם, אלא אנו חבים בבית גם את עזרתו של שרוליק שהוא היגד השלישי, אך שרוליק מתנגד לעזרה, ובכל פעם שמבקשים ממנו עזרה, הוא מוציא מאתנו את כל הכחות, צריך להתחנן אליו עד שהוא מתחיל לעזרה, וכאשר הוא כבר מתחיל לעזרה, אז תוך כדי שהוא עוזר, הוא מתלונן הרבה, ובסוף הוא גם גלול להשאיר את התפקיד שלו בלי שסיים לעשות אותו, בקצור מריסת הכחות.

בשבת האחרונה, הזמנו אלינו כאורחים את משפחתו של אחי, לשם כך היינו צריכים הרבה עזרה בבית. יעקב ואחותו נתמנו לעזרה, ושרוליק שוב כהרגלו עושה קונצים מרגיזים מאד... לבסוף הוא החליט שהוא ישטף את הסלון, בזמן הזה לקחתי את היגדים לסבוב, על מנת ששרוליק יוכל לעשות את העבודה שלו בלי תלונות.

כעבור כשעה חזרתי הביתה ואני רואה שכל המים ששרוליק שפך בסלון, עומדים קצת במטבח. 'מה קרה' שאלתי ושרוליק הסביר לי בסוף של תלונה שהוא לא יכול לגרף את

« המשך המעשה בעמוד ד' »

פניני אגדה

• הרה"ג ר' אליהו קאהן שליט"א
 משגיח דרשיבתנו •

"ולאם מלאם יאמין ורב ועבד צעיר"

כתוב בפסוק (ישעיה מ"א): "איש את רעהו יעזרו ולאחיו יאמר חזק". צריך באה, מדוע בין רעים נקט הנביא עינו 'עזרה', ובין אחים נקט עינו אמירת 'חזק' זה לזה? ובבאור פסוק זה כתב המלבי"ם, שהנביא הוכיח את בני דורו, שאפילו שצדקה העולם אדם אינו עוזר לרעהו כראוי, ואין האח אומר חזק לאחיו, הם ערו איש לרעהו ואתמו חזק לאחיהם, כאשר נקנתם לעשות נגד רצונו'.

ויש בזה למוד עבורנו, שפינו שצדקה העולם שאדם עוזר יותר לאחיו מצד שהוא ממשפחתו, וכו' וצדקה העולם שהחבר אומר חזק לרעהו, לבן און בןך חדוש כל כה, אלא החדוש הוא שאדם מחזק את אחיו, ועוזר לרעהו, ובדברי הנביא מנח למוד עבורנו, שכה ראוי לנו לנהג לטובה ולתועלת על מנת להעשות בלנו אגודה אחת לעשות רצונו ויתברך בלבב שלם.

וכשאדם עוזר לרעהו, עליו נאמר: "טוב שכו קרוב מאח רחוק", וכשאדם מחזק את אחיו, הוא מקדש בכה שם שמים שמתגבר על טבע העולם שיש קנאה בין אחים, וכמו שמצינו בתורה שהיתה קנאה לשבטים הקדושים ביוסף, והלבדיל אנו רואים בכה שתנו את קנאת עשו בגעקב, וכו' ראינו את קנאת חנו ביהל, ואם נגבר על הקנאה ונאמר זה לזה חזק, בודאי נזכה שהכה"ה יתעורר עלינו ברחמים ויגדה אותנו מהגלות המר הזה לנאלת עולמים קרוב, אמן.

"כחי ועצם ידי"

ועלינו ללמוד מעשו, שלא להרגיש כחי ועצם ידי, שכן אדם שפניח לעצמו את ההצלחות שצדו, הוא דורש לקבל שכר על מעשיו, כדרכו של עשו, וגם כאשר אדם לומד ועושה מעשים טובים, עליו להרגיש ענוה כלפי הבריות ויותר על מה שלא נעשה פרצונו, ויש החושבים שרק בזמן מלחמה באויבים עלולים להפשל בטעות של "כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה", אבל עלינו לדעת שמה שהתורה הזכירה את הטעות הזאת לגבי זמן של מלחמה, הוא מפני ששם הדבר בולט מאד לעין, שהאדם עלול לטעות להתגאות בכחו ועצם ידו, כאשר דרך מעשיו, הוא וחבריו נצלו ממות לחיים.

מה בין עשו ליעקב

למעשה, ליצחק ולרבקה נולדו גם בן רשע וגם בן צדיק, ובאמת גם עשו ויעקב הם בן רשע וגם בן צדיק, והיה להתחבר ליעקב ולשמש אותו, וכמו שאמרו בבית שם ועבר לרבקה בנבואה "ורב ועבד צעיר" והינו שעשו הגדול היה אמור לעבד ולסע ליעקב הצעיר בעבודת ה' שעשה, שהיתה פדומת עבודת בית המקדש, שהיה ראוי לעשו לעבד בעבודת אלו ולהביא לפני יעקב בהמות פדי להקריבו.

ולמעשה, עשו אמנם שמש את סבו אברהם אבינו, וכבד את אביו יצחק, שהיה צד חיות ומביא אכל לבית אביו, אבל כל שמושו היה עם חסרון גדול - על מנת לקבל פרס, שהרגיש שהוא 'עושה' הרבה, כשמו 'עשו', וכיון שהוא נותן, הוא רוצה גם לקבל ושישיבו לו טובות כנגמולו, ואלו יעקב לא הרגיש שראוי שיתנו לו טובות כנגמולו על מעשיו הטובים, אלא מדתו היתה שהרגיש עצמו כ'עקב' שהולך אחרי הראש, שהם אבותיו אברהם ויצחק.

אבל באמת גם בתוך בית המקדש שיהי הטעות של "כחי ועצם ידי", שאדם שהוא כשרוני ומשקיע בלמודים, לו יש נסיון להפשל ב"כחי ועצם ידי", שעלול להחשיב את עצמו לחשוב ביותר בבית המדרש, ולתת לאחרים תחושה שהם קטנים מפניו ואינם ראויים ל'זכות' לדבר אתו, וכל זאת מפני שמתפאר בהצלחתו בלמוד התורה ומרגיש שראוי לכבדו על כה, הרי שאין לה "כחי ועצם ידי" גדול מזה.

מתיקות גנבת הברכות

ויש לפרש בזה שיצחק ידע היטב שהוא רשע, ודוקא לכן הוא גלה לו אהבה מיוחדת ודאג לקרבו, כדי להשיבו בתשובה, ולכן

עם כל רשעותו של עשו, כתוב בפסוקים שיצחק אבינו אהב אותו, וכלם שואלים איה יצחק לא ידע שעשו הוא אדם רשע?

מתיקות בבית האבות

בציור שבכותרת הגליון: רבקה גדלה בבית של רמאים וסוחרים ובכל זאת היא דבקה בה' ועומדת בתפלה לפני ה'.

במה גדולה תפלתה של רבקה מתפלתו של יצחק?

על כך במאמר: 'מתיקות התפלה'.

בציור שלפנינו: יצחק אבינו שמח שלא ברך את עשו הרשע אלא את יעקב. בדרך רואים את יעקב עם בגדי החמודות שיצחק אבינו הריח בהם ריח טוב מאד.

מדוע מתחלה יצחק רצה לברך את עשו ומדוע לבסוף שמח שלא ברכו? ומה היה הריח הטוב בבגדי החמודות, עווד שכנגדי ציד אמור להיות בהם ריח לא טוב?

על כך במאמר: 'מתיקות גנבת הברכות' ובמאמר: 'מתיקותו של כל יהודי' ובמאמר: 'מתיקות חרדה של הערכה'.

פניני הלכה

• הרה"ג ר' יוסף מאנדל שליט"א ר"מ בשיבתנו •

ברכת הגומל (א)

לגבי דין חולה שנתרפא שמברך הגומל, גש דיין בפוסקים האם החייב הוא רק בחולה שיש בו סכנה או גם בחולה שאין בו סכנה, הרשב"א והרמב"א והמאירי סוברים, שקל חולה שעלה למטה ויוד, גם אם אין בו סכנה מברך הגומל, והראב"ד סובר שצריך שיהיה חולה במכה של חלל שיש בו סכנה. קרו השו"ע (סי' רט ח) פסק, שעל כל חלי צריך לברך הגומל, אפילו אינו חלי של סכנה ולא מכה של חלל, אלא כל שעלה למטה ויוד, מפני שדומה כמי שהגלוהו לגדום. והרמ"א פתב: ויש אומרים שאינו מברך אלא על חלי שיש בו סכנה, כגון מכה של חלל, וכן נוהגים באשכנז.

הערות (ערו ארבע) פתב בשם רב האי גאון, שאפילו חושש בראשו או בגרונו, נהגו לברך, ולענין הלכה פתבו הפוסקים (הנחות מימוני פרכות י, ה, ובאר"ח הל' שני וחמישי סיף כד), שגם אותם הנוהגים לברך על כל חלי, הוא דוקא בחולה שנפל למטה וקם, אבל החש בראשו או בעיניו או במעייו וכדומה ולא נפל למשכב, לכילי עלמא אינו צריך לברך.

בקש מה' וסמוך עליו יתברך שאם אין רצונו יתברך לברך את עשו, שייסוב את הסבות למען זאת ממונו, ואכן כן היה, שברכה עשתה תחבולות כדי להעביר את הברכות לעקב.

ונותר לבאר מדוע רבקה לא עשתה זאת בדרך ישרה, על ידי שתסביר ליצחק ותשכנע אותו שעשו הוא רשע ואינו ראוי לקרבו ולברכו, ואת יעקב הצדיק ראוי לברך? אלא לפי הנ"ל, באה שדרכו של יצחק היתה הנהגה של צדיק בן צדיק, שחלו בדרך ישרה של 'בטול' לרצון ה' ומסר את כל הנהגותיו על ה' וסמוך על ה' שאם אינו רוצה לקרב את עשו, הוא יתברך בעצמו יעשה זאת, וברכה הלכה בהנהגה של 'מעשה' ולא הפריעה ליצחק בדרך, ולכן לא עמדה מול דעתו להסביר לו את דעתה, אלא הלכה עמו לפי הנהגתו, ועשתה תחבולות כדי להציל את הברכות מעשו ולהעביר אותן ליעקב, כי ידעה בברור שה' בוחר ביעקב, ואכן הקב"ה עזר שיעקב יקבל את הברכות ואף סבב בהשגחתו הגדולה ונפלא שעשו לא יצליח לבא עם ציד אל יצחק עד שיצחק יסים לאכל את מאכלי יעקב ולברכו (ש"ס).

גם רצה לברך אותו, כדי לגרם לו בברכות לשוב לדרך הישרה, מה שאין פן יעקב לא היה נצרך לברכות, מפני שהוא צדיק וה' מברכו בכל עת.

אבל רבקה הבינה שעשו בחר להיות רשע ואינו חפץ כלל לשנות את אורחותיו, ושלא ראו להרחיק אותו ולא לקרבו כלל, ויש הבדל בין חלוק הדעת הזו שבניה לבין יצחק לבין חלוק הדעת שהיה בין אברהם ויצחק אודות ישמעאל, שהרי ישמעאל היה בנה של הגר ואפשר לחשב ששורה לא רוצה אותו בביתו מפני שהוא בן של גויה ואינו בנה, אבל כאן עשו הוא בנה של רבקה ויכול זאת היא דוחה אותו, כי היא ידעה שהוא רשע ואין מה לגסות לקרבו.

צדיקים מכבדים זה את זה

וכבר תחלת הפרשה כתוב: "ועתה יצחק לה", שבשונה מרבקה, יצחק התפלל לה' תפלות של עשירות וכו', והבין מלמדנו שכן היתה דרכו בעבודת ה' - דרך של עשירות, וגם כאן הוא קרא לעשו לקבל את הברכות כי כן הבין שראוי לעשות, אך

מתיקותו של כל יהודי

ויעקב, כי יצחק אבינו גלה את הריח הטוב שבבוגדי ידע ישראל.

הזכות להיות 'חטוף'

ומצינו שלאחרי קרא לבנה של שפחתה בלהה 'גד' על שם 'בא גד', ודבר זה יכול להתפרש לשני פנים, או על שם מזל טוב שהוא פגוד קרבה לה' שהיא המזל וההצלחה הטובה ביותר לאדם, או מלשון בגידה חליה, ואם כן, גם מי שרוצה את הריח הטוב המיוחד שיש בבוגדים, יכול לזכות לזה בלי לטעם טעם מר של בגידה חליה בדרך ה', אלא להפך, על ידי שידיבק בטעם המתוק של דרך ה', שהוא המזל הטוב שגם זה נקרא 'בא גד'.

במים אלו פלם זועקים לה' לישועה ומבקשים שפל החטופים ישובו לביתם, ויש להוסיף ולבקש מה' שיציל אותנו ששום יהודי לא יחטף מנאן ולהבא, אלא במקום זה נזכר פלנו להיות 'חטופים' ביד ה', הינו שנמשך ונחטף את עצמנו תמיד מידי היצר הרע לבית המדרש, לעסק בתורה, תפלה ומעשים טובים, ונתבו החטיפה הזו ותפטר על חטיפות בידי המתחילים, רח"ל.

שארע אצל יוסף משיטתא שפרק על והצטרף לגויים, וכאשר הם רצו להחריב את בית המוקדש, הם שלחו אותו להוציא פלים מבית המוקדש ואחר שיהוציא את המנוחה הטהורה, בקשו ממנו להוציא עוד כלי ובאותה שעה הוא חזר בתשובה כי התעורר מהמנוחה הטהורה לתשובה שלמה והסכים לההרג ביסורים נוראים ולא להקעים את ה' בכניסה נוספת לבית המוקדש, ובמיתתו מרר בכי וזעק 'אוי לי שהקעסתי את בוראי'.

פי יהודי שטועה, אינו טועה לעולם, וברגע אחד של התעוררות, הוא שב אל צור מחצבתו, כמו שבני דורנו עדים כמה שארע השנה ביום שלמחת תורה, שה' הביא את האויבים, ואפילו הרחוקים ביותר שבו אל ה' וזעקו 'שמע ישראל', וזה הריח הטוב שיצחק אבינו הריח ביעקב - את הבוגדים שיצאו מנורעו, שגם הם יהפכו לצדיקים, וברך את יעקב אבינו.

ולפי זה יבין מה שמצינו בגמרא (שבת פט:) שלעתידי לבא רק יצחק אבינו ילמד זכות לפני הקב"ה על עם ישראל שחטאו, ולא אברהם

רבקה הליבישה את יעקב בבגדי צייד שעשו גדל מנמרוד, ויש להוכיח שעשו הרג את נמרוד וגנב ממנו את בגדו מפני רשעותו ולא מפני קנאותו על כבוד אברהם סבו שנמרוד רדפו, שהרי סופו מוכיח על תחלתו, שבאותו היום עבר חמש עברות, וכן מה שגזל את בגדו של נמרוד היה לשם תאמת ממונו ומדת החמדה והגזלה, שהרי עשיו לא היה צריך לפגד הזה שהיו בו דמיונות של חיות בשביל שהחיות יתקרבו אליו ויוכל לצוד אותן (שי שפתי חכמים), שהרי עשו היה מלא שער והיה נראה בעצמו פתיה, ואם כן החיות לא היו יראות להתקרב אליו, אלא הוא גזל את הבגד הזה מנמרוד, מפני שחמד אותו והיתה לו צרות עין בנמרוד, שיש לו כזה בגד נאה שהוא ירושה מאדם הראשון.

הריח הטוב שבבגדים

וכשיעקב בא עם הבגד הזה אל יצחק אבינו, יצחק הריח את בגדו ואמר: "ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו ה'" ומה הריח באותה שעה? אומרים חז"ל שהריח "את ריח בגדי", הינו שהריח את ריח בוגדיו, כמו המעשה

מתיקות חרדה של הערכה

עצות מתוקות

כל מעשה טוב שאנו עושים יכול להביא לנו רוחים גדולים, ולפעמים אדם מצפה לראות רוח של ממוז רב, אבל האמת היא שלא זה הרוח שצריך לצפות אליו. כי הרוח האמתי והגדול הוא שנתה קרובים לה, שהוא התענוג והעדון הגדול מכל התענוגים. כמו שאמר רוד מלכנו: "ואני קרבת אליכם לוי טוב". שאף על פי שכללך היה לו מלא כסף וזהב, אמר שהטוב שלו הוא קרבת אליכם דווקא, והצפיה שאדם מושביל לצפות לשכר כזה היא גורמת לקב"ה נחת רוח, ועל זה עצמו יקבל שכר טוב בעולם הבא.

מתיקות שיחי

רבנו של עולם, זכנו בהרמיה ללכת בדרכי ישירים בעניני וזהרבות כל ימי חייו כמעשים טובים באופן שנוכח על ידי זה בחיי עולם הבא, ואף בהיותו בעולם הזה נזכה להיות קרובים אליו ולהתענוג מזיו שכינתו, והקרבה אליו תהיה לנו לענן יותר מכל חמדי עולם הזה וכל תשוקתנו וחמדתנו תהיה להיות רצויים בעיניו ולהסב לך נחת רוח, אנו וזרענו וזרע זרענו יחד עם כל עמך ישראל, ותיטיב לנו בעת צרה זו ותוציאנו מצרה לרוחה ומאפלה לאור גדול ולגאולה השלמה במהרה בימינו, אמן.

בחירה נכונה

ועל כך נהרד יצחק "הרדה גדלה עד מואד", הרדה של התפעלות והערכה על כך שירבקה היתה שליחת ה' להציל אותו מלברך את עשו ודרכה התקים בו "אתה תומיף גורלך", שה' תמך את ידו בבחירה הטובה והניח את ידו על ראש יעקב לברכו ולא על ראשו של עשו הרשע וזאת על ידי התחבולה שעשתה רבקה למענו, ויצחק נהרד מהתפעלות עצומה מהחסד שעשתה אתו רבקה בבניה היתה שחנן אותה ה'.

והדבר היה דומה למה שארע אצל אברהם אבינו, שלאחר שנות נשואין רבות, גלה ביתר שאת את מעלתה הגדולה של שרה אשתו, כאשר ראה שהיא הולכת אתו במיסרות נפש בכל המסעות הקשים ועל כך אמר לה: "הנה נא ידעתי כי אשה יפת מראה את", הינו שראה בה את הגוי של המזדות הטובות והמעשים הטובים והמיוחדים שבה, כך עתה באחרית ימיו של יצחק, גלה ביתר שאת את מעלתה של רבקה אשתו, שמה שהיה נראה לראוה כחסודו, שבאה מביית של רמאים, פעת התגלה שה' עשה זאת לטובת המשפך עם ישראל, שתדע דרכי תחבולות כדי להציל על ידם את הברכות שיבואו על זרע ישראל הקדוש.

פעת נבוא לבאר על פי הנ"ל, מדוע כשיצחק ראה שהברכות נתנו ליעקב, הוא נהרד מואד, ובפשוטו נראה לבאר שההרדה של יצחק היתה משום שהבין מנף שה' הביא את הברכות ליעקב - שה' בוחר ביעקב, ונהרד מנף שעד היום עשו הטעה אותו לחשב שהוא צדיק, ונהרד מהכשלוש שהיה עלול לצאת מתחת ידיו אלו היה מברך בפעל את עשו.

ועוד יבאר שההרדה של יצחק היתה מרב התפעלות אדירה מההצלה הגדולה שעשתה לו רבקה אשתו ונהרד חרדת קדש מגדל ההערכה לאשת חיל שנתן לו ה', והנה כאשר יצחק אכל את המאכלים שהביא לו יעקב, שהם התבשלו על ידי רבקה, בודאי יצחק הפיר שאלו מאכלים שירבקה בשלה אותם, ופעת פשרה את עשו שרשיע ונעשה דומה ללבו ויתנאל הרשעים, עד שגיהנם היתה פתוחה מתחתיו (יש"ע), הבין פמה נהגה רבקה בחכמה שהעבירה את הברכות ליעקב שהתדמה יותר לאבותיו אברהם ויצחק, והשתמש גם בתכונות של לכו ונתנאל שקבל מאמו לצד הקדשה, שבכך רבקה הצילה את המשפך של עם ישראל, שאלו הברכות היו נתנות לעשו הרשע - עם ישראל לא היה יכול להמשיך מיצחק פראוי.

רציתי לזעק ולא הצלחתי, הרגשתי שאני נמצא במצוקה ואף אחד לא בא לעזר לי... באותם רגעים הרגשתי שיקה אני בעצם עושה לכם בבית, שאתם משועים לעזרה ואני בכל פעם לא מגיש עזרה, אז מתוך החרדה והלחץ הגדול שהיה לי, הבטחתי לה' בלבי שאני תמיד יעזר בבית, ובאותו רגע הלשון השתחררה ונשמתי לרוחה.

'אבא', מסים שרוליק, 'הרגשתי שבעוד כמה שניות אני לא נשאר בעולם הזה וה' הציל לי את החיים, אז ממשכני אני באמת יגיש עזרה כל פעם שתצטרך.'

היתה לי כאן סימא דשמאי מיוחדת ונס גדול עם בני, והיא פנאה בזכות תפלותי שבעמק מעמק לבי, אני תפלה "שלא נבוש ולא נקלם ולא נקשל לעולם ועד", אמן.

ב.שכ. - ניו יורק

שרוליק החל להרגיש במשמעות של הענש שנתתי לו. בלית בררה הוא נכנס לחדרו ונשאר שם.

לביתים אני, אשתי ושני הילדים עבדנו ללא לאות במטבח, כולל גרפת המים לפתח הביוב וברוך ה' הספקנו להתקדם הרבה בהכנות לשבת. כעבור כחצי שעה חשבתי לעצמי מה לעשות עם שרוליק, שהיה אני לא רוצה להעניש אותו, אבל הוא מאלץ אותי לכה.

רציתי לפנות אליו, ומצד שני לא רציתי להרס את התכנית של הטפול בו, אז שוב פניתי לה' ובקשתי ממנו שיעזר לי להתנהג עם שרוליק כמו שצריך באופן שהכל יבוא על מקומו בשלום, ונגשתי לחדרו.

כשנכנסתי לחדרו, ראיתי את שרוליק יושב על המטה עם פנים אדמות ופועי לחץ רבים על הפנים והוא בוכה. 'שרוליק, מה קרה?' שאלתי כשאני משתדל להשתמש בטון דבור קר. שרוליק הגיב בככי: אני יעזר, אני יעזר לך הזמן.

המים לפתח הביוב שבמטבח, מפיו שהמטבח מולקל ואין לו כח לנקות את הלהלול לפני גרפת המים...

'שרוליק, פניתי אליו, אתה הרי וואה שאמא ושני אחיי הגדולים עוזרים בלי הפסק, ולמה שאתה לא תרמם קצת יותר לעזרה ותואל בטובך גם לנקות את המטבח?!' אבל שרוליק משך בכתפיו וסרב להאמץ יותר ממה שחשב מהתחלה.

עברו כך כמה דקות ואחד הילדים שהלך על המים החליק וקבל מכה חזקה בראש והחל לצעק... כמובן הפעם הוסב על שרוליק מצד האמא ומצד האחים שעוזרים, על כך שהוא לא גומר את עבודתו ושוו לא הפעם הראשונה שהוא מוטנה בך...

באותם רגעים מתקלים, נכנסתי לחדרי ופניתי לה': רבנו של עולם, נו לי שכל איך לחדר ללבו של שרוליק שיהיה לו חשק לעזר בבית, ואז עלה בלבי רעיון לשמן הסתם לא זו הדרך בחנוך עם כל ילד ובכל מצב, אף כך ה' שם בלבי לנהג עם בניך וקר עשיתי. יצאתי מהחדר ואמרתי: טוב, הענש של שרוליק יהיה שמהיום אנחנו לא מבקשים ממנו שום עזרה, וגם אין לו רשות לעזר בבית...

שרוליק הסתכל עלי בתמהון ואני המשכתי בדברי: כמובן ילד שלא 'נותן' בבית, גם לא יוכל לקבל. ושרוליק לא יוכל לבקש מאתנו דברים שמתחשקים לו מעבר למה שמכרח לו.

באותו רגע שרוליק קם מהספה ואחז במקל המטאטא, אמרתי לו: לא, אתה לא יכול לעזר בבית!

"ופריו מתוך לחכמי"

מה היתה התועלת בכך שרבקה באה מהבית של בתנאל ולכן הרמאים?

הפתרון לחידה מונח בתוכן גיליון זה. ניתן לשלוח את התשובה לכתובת האי-מייל: 7885595@gmail.com או בהודעה קולית בקו קול מתקנות: 073-313-4395. בצירוף שם, תשובת וטלפון